

RAADSVOORSTEL

Zaaknummer: 1436590
Datum: 06-01-2026
Portefeuillehouder: Wethouder Van Leeuwen
Team: Samenleving
Contactpersoon: L.C. van den Berg

Onderwerp

Zienswijze gemeenschappelijke regeling Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland

Voorstel

De raad besluit:

1. als deelnemend bestuursorgaan uit te treden uit gemeenschappelijke regeling (GR) Samenwerkingsverband Welzijnsozorg Oosterschelderegio (SWVO);

De raad besluit een positieve zienswijze te geven over:

2. het voornemen van de colleges van Hulst, Middelburg, Sluis, Terneuzen, Veere en Vlissingen om toe te treden tot GR SWVO;
3. het direct daarna wijzigen van GR SWVO naar GR Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland en het ontwerp van de regeling, inclusief de toelichting en financiële paragraaf;
4. besluit 1, 2, en 3 zijn onder voorbehoud van het besluit van de colleges van Hulst, Middelburg, Sluis, Terneuzen, Veere en Vlissingen om toe te treden tot GR SWVO en het besluit van alle dertien Zeeuwse colleges om GR Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland te treffen.

Inleiding

De dertien Zeeuwse gemeenten denken al langere tijd na over de governance voor het sociaal domein in Zeeland. Na het extra Overleg Zeeuwse Overheden (OZO) Sociaal Domein van 28 augustus 2025 hebben alle colleges een besluit genomen over de uitgangspunten voor de governance sociaal domein Zeeland en de bestuursopdracht 'Governance sociaal domein Zeeland' vastgesteld. Met dit deelbesluit hebben de colleges unaniem draagvlak uitgesproken voor het treffen van een nieuwe gemeenschappelijke regeling (GR) Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland (hierna: Sociaal Domein Zeeland). U bent hierover geïnformeerd met een brief. Ook heeft een vertegenwoordiging van de bestuurlijke kerngroep en ambtelijke werkgroep 'Governance sociaal domein Zeeland' u op 28 oktober 2025 bezocht om u te informeren.

In het extra OZO van 13 november 2025 is afgestemd over de ontwerpregeling, inclusief de bijbehorende toelichting en de modules 'Jeugd', 'Beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang', 'Sociale veiligheid, toezicht en preventie' en 'Welzijn en maatschappelijke ondersteuning'. Het OZO heeft een 'go' gegeven voor het inrichten van GR Sociaal Domein Zeeland. Maar de beslissingsbevoegdheid om hiertoe over te gaan ligt bij de colleges en raden.

Doelstelling

Vanuit de vier E's – eenvoudig, eenduidig, efficiënt en effectief – richten we de gewenste situatie in: een GR Sociaal Domein Zeeland. Daarbinnen geven we integraal uitvoering aan de taken binnen het sociaal domein die we met (een deel van) de dertien Zeeuwse gemeenten samen moeten of willen doen voor alle inwoners van Zeeland.

Argumenten

1.1 GR Sociaal Domein Zeeland wordt een regeling waaraan enkel colleges deelnemen.

GR SWVO is momenteel een gemengde regeling waaraan zowel colleges als raden deelnemen. Dat heeft te maken met de aan SWVO overgedragen taken en bevoegdheden: daar zitten ook raadsbevoegdheden bij, zoals het vaststellen van een subsidieverordening. GR Sociaal Domein Zeeland wordt een collegeregeling. De GR gaat enkel college-taken en -bevoegdheden uitvoeren. We stellen u voor als deelnemend bestuursorgaan uit te treden uit GR SWVO. Met het uittreden worden ook de aan SWVO overgedragen raadsbevoegdheden teruggehaald.

2.1 De colleges van Hulst, Middelburg, Sluis, Terneuzen, Veere en Vlissingen treden toe tot GR SWVO.

De nieuwe GR Sociaal Domein Zeeland wordt een GR waaraan alle Zeeuwse colleges deelnemen. In de huidige situatie nemen de colleges en raden van de gemeenten in de Oosterschelderegio deel aan GR SWVO. Omdat we GR SWVO gebruiken als juridische basis, moeten de overige zes gemeenten toetreden tot GR SWVO – die direct daarna gewijzigd wordt naar GR Sociaal Domein Zeeland. De Wet gemeenschappelijke regelingen (Wgr) schrijft voor dat colleges hun raden vragen een zienswijze naar voren te brengen over het toetreden tot een regeling. We stellen voor een positieve zienswijze naar voren te brengen over het voornemen van de overige zes gemeenten om toe te treden tot GR SWVO, die direct daarna gewijzigd wordt in GR Sociaal Domein Zeeland.

3.1 GR SWVO wordt gewijzigd in GR Sociaal Domein Zeeland.

De Wgr schrijft voor dat colleges hun raden vragen een zienswijze naar voren te brengen over het wijzigen van een regeling. We stellen voor een positieve zienswijze naar voren te brengen over het wijzigen van GR SWVO in GR Sociaal Domein Zeeland overeenkomstig het ontwerp van de regeling inclusief de toelichting (bijlage 1, 2 en 3).

Relevante onderdelen van de ontwerp-regeling zijn:

- Taken en bevoegdheden: vanwege het grote aantal taken en bevoegdheden werken we met de volgende samenwerkingsmodules:
 - 'Jeugd';
 - 'Beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang';
 - 'Sociale veiligheid, toezicht en preventie'; en
 - 'Welzijn en maatschappelijke ondersteuning'.Zie artikel 6 en 7 van de ontwerp-regeling.
- Stemverhouding: in beginsel streven we naar consensus over voorstellen aan het AB. Als die niet bereikt kan worden, adviseren we elke deelnemer per 5.000 inwoners (afgerond naar boven) één stem te geven. Voor besluiten van het AB over de begroting en jaarrekening en over aanpassing van verdeelsleutels is in de regeling opgenomen dat een 2/3 meerderheid nodig is voor besluitvorming. We herijken de stemverhouding elke vier jaar op 1 januari van het jaar na gemeenteraadsverkiezingen (dus in 2027, 2031 enz.). Zie artikel 11, vierde lid, van de ontwerp-regeling.
- Dagelijks bestuur (DB): het DB bestaat uit drie leden: een voorzitter, een plaatsvervangend voorzitter en één ander lid. Elk lid is afkomstig uit een andere subregio (Oosterschelderegio, Walcheren en Zeeuws-Vlaanderen). Zie artikel 13 van de ontwerp-regeling.
- Adviescommissies: we stellen het AB in elk geval voor twee inhoudelijke adviescommissies in te stellen, bestaand uit bestuurders. Deze commissies geven een zwaarwegend advies aan het AB over voorstellen die binnen hun module vallen:
 - een adviescommissie voor de module 'Jeugd' met de dertien portefeuillehouders Jeugd, vanwege de verplicht regionaal uit te voeren taken en bevoegdheden voor (het contracteren en subsidiëren van) jeugdzorg; en
 - een adviescommissie voor de module 'Welzijn en maatschappelijke ondersteuning' met de portefeuillehouders van de deelnemers die taken en bevoegdheden binnen deze module via mandaat opdragen aan de GR (in de huidige situatie gaat het om de SWVO-taken). Zie artikel 10, vierde lid, van de ontwerp-regeling.

3.2 *U kunt eventuele opmerkingen over de financiële paragraaf meegeven in de zienswijze.*
In samenwerking met adviesbureau Berenschot is een financiële paragraaf opgesteld. We vragen een positieve zienswijze naar voren te brengen over de financiële paragraaf (bijlage 4).

3.3 *Het is mogelijk een gemeenschappelijke raadsadviescommissie in te stellen.*
Het AB kan op grond van een unaniem besluit van de raden van de deelnemende gemeenten een raadsadviescommissie instellen. Er moet dus unanimiteit zijn bij de raden over het instellen van zo'n commissie. De commissie kan het AB en de raden advies geven en de besluitvorming van de raden met betrekking tot de regeling voorbereiden. We stellen voor u eerst goed te informeren over waar een gemeenschappelijke raadsadviescommissie zich mee bezighoudt en wat de voor- en nadelen zijn. Daarna kunnen we peilen hoe u denkt over het instellen van de commissie.

Kanttekeningen en effecten

3.1 *Er zijn gemeenteraadsverkiezingen in het proces van bestuurlijke besluitvorming.*
De colleges stellen de huidige raden (2022-2026) voor zienswijzen te geven op het voornemen van Hulst, Middelburg, Sluis, Terneuzen, Veere en Vlissingen om toe te treden tot GR SWVO en op het wijzigen van GR SWVO naar GR Sociaal Domein Zeeland en de ontwerpregeling. De colleges stellen de nieuwe raden (2026-2030) voor toestemming te geven voor het toetreden tot en wijzigen van de regeling. Het is daarom heel belangrijk dat over het inrichten van GR Sociaal Domein Zeeland een goede overdracht plaatsvindt tussen de huidige en nieuwe colleges en raden.

3.2 *In de naar voren gebrachte zienswijzen kunnen nog op- of aanmerkingen van gemeenten zitten.*
Ambtelijk en bestuurlijk is goed afgestemd over het inrichten van GR Sociaal Domein Zeeland. Ook zijn alle raden tussen 9 oktober en 2 december 2025 bezocht om hen te informeren. Desondanks kan na de raadsbesluiten blijken dat er nog op- of aanmerkingen zijn over bepaalde onderdelen van de ontwerpregeling. Als dat het geval is, zullen we bekijken hoe we het besluitvormingsproces vervolgen met inachtneming van de zienswijzen.

Financiën

Structureel

Totaal huidige lasten IJZ, CZW, SWVO en ZSSD	€ 7.100.949
Toename structurele lasten:	€ 550.730
• Meerkosten overhead + OR	€ 266.614
• Onvoorzien	€ 35.868
• Extra formatie t.b.v. robuustheid	€ 248.249
Totaal structurele lasten nieuwe GR	€ 7.651.679

De structurele kosten voor de dertien gemeenten gezamenlijk stijgen met € 550.730. De meerkosten komen ten laste van de gemeenten. Hiervoor moet dekking geregeld worden in de eigen begroting.

Incidenteel

Categorie	2026	2027	2028 e.v.	Totaal (excl. btw)
Projectorganisatie	€ 390.000			€ 390.000
Applicaties/ processen/ automatisering	€ 178.899			€ 178.899
Communicatie	€ 53.863			€ 53.863
Juridisch/ financieel advies	€ 90.000			€ 90.000
Facilitair/ huisvesting	€ 202.500			€ 202.500
Aanloopkosten 2027/2028 (na de start van de GR Sociaal Domein Zeeland)		€ 25.600	PM	€ 25.600
<i>Projectkosten aan de kant van de GGD:</i>				
- Juridisch/financieel	€ 100.000			€ 100.000
- HRM	€ 150.000			€ 150.000
- IT kosten	€ 100.000			€ 100.000
Onvoorzien bovenstaande posten (10%)	€ 126.526	€ 2.560	PM	€ 129.086
Compenserende maatregelen GGD (desintegratiekosten voor de periode 2027-2030)		€ 198.600	€ 258.180	€ 456.780
Totaal (excl. btw en PM posten)	€ 1.391.788	€ 226.760	€ 258.180	€ 1.876.728

We verdelen de incidentele kosten voor de dertien gemeenten gezamenlijk (€ 1.876.728) over de jaren 2026, 2027 en 2028 met als dekking het overschot 2025 van het regiobudget BW, MO en VO dat we in deze jaren voor deze bedragen reserveren.

Voor een toelichting verwijzen we kortheidshalve naar de financiële paragraaf (bijlage 4).

Juridische gevolgen

GR Sociaal Domein Zeeland wordt net als GR SWVO een gemeenschappelijk openbaar lichaam. Dat is een zelfstandige overheidsorganisatie met rechtspersoonlijkheid voor het uitvoeren van publieke taken. Een openbaar lichaam kan eigen personeel in dienst nemen en contracten afsluiten.

Communicatie

Uiteraard zijn de gemeenten op ambtelijk, management- en bestuurlijk niveau intensief betrokken. Ook spreken we geregeld met de organisaties/teams die samengevoegd worden tot de organisatie Sociaal Domein Zeeland over het besluitvormingsproces. We informeren andere belanghebbenden, zoals de zorg- en jeugdhulpaanbieders met wie Inkooporganisatie Jeugdhulp Zeeland en centrumgemeente Vlissingen contracten hebben afgesloten voor respectievelijk jeugdzorg en beschermd wonen.

Vervolg

Na de raadsbesluiten over het al dan niet naar voren brengen van zienswijzen bespreken we of deze leiden tot het aanpassen van de ontwerpregeling. Daarna vragen we u toestemming voor enerzijds het voornemen van Hulst, Middelburg, Sluis, Terneuzen, Veere en Vlissingen om toe te treden tot GR SWVO en anderzijds het wijzigen van GR SWVO in GR Sociaal Domein Zeeland overeenkomstig de definitieve regeling.

Bijlage(n)

1. Ontwerpregeling Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland
2. Artikelsgewijze toelichting Sociaal Domein en Jeugdregio Zeeland
3. Modules 'Jeugd', 'Beschermd wonen, maatschappelijke opvang en vrouwenopvang', 'Sociale veiligheid, toezicht en preventie' en 'Welzijn en maatschappelijke ondersteuning'
4. Financiële paragraaf